

Antón Costas

Un pas enrere

Tinc por que a Catalunya anem de dret a viure anys, potser dècades, de frustració i malenconia. Una frustració i malenconia que ens limitaria greument a l'hora d'afrontar els grans reptes econòmics i socials que tenim al davant. I que ens pot portar, com a país, a perdre rellevància econòmica i capacitat de progrés.

La causa és, imitant el títol de la coneguda novel·la de Juan Marsé, que estem tancats amb una sola joguina. Els protagonistes de la novel·la eren uns joves del 1949 tancats amb la joguina del sexe. En el nostre cas, la joguina és el sexe dels àngels: el procés.

El debat polític a Catalunya s'assembla cada vegada a una discussió bizantina. Li passa com als savis de la vella Constantinoble que, quan la ciutat estava sent assetjada, continuaven capficats discutint, literalment, sobre el sexe dels àngels. Un capficament que va portar a la irrellevància d'una societat en altre temps brillant i influent. També en el nostre cas aquest capficament és perillós. De moment ja ha tingut conseqüències funestes.

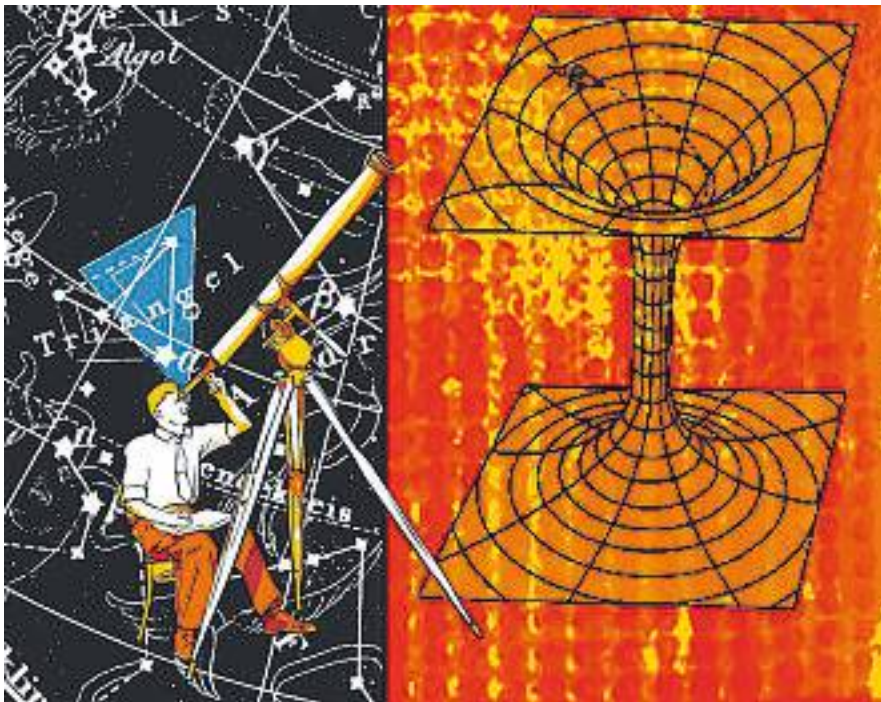
En primer lloc, ha destruït el sistema català de partits. Un sistema que havia funcionat raonablement bé com a instrument de cohesió social i progrés econòmic. El procés l'ha destrossat. La política catalana està sotmesa a una espècie de llei de Gay-Lussac dels gasos, que provoca que el buit que deixen els partits l'ocupi l'activisme de grups que tenen un peu en la societat i l'altre en la política. El resultat previsible serà una forta fragmentació política.

En segon lloc, hi ha conseqüències en l'àmbit econòmic, encara que no siguin visibles amb els indicadors convencionals. No parlo de les inversions estrangeres ni del producte interior brut (PIB). Parlo de poder econòmic. El risc és que

encara que la nostra economia mantingui la seva capacitat com a fàbrica, perdi centres de decisió de les grans i mitjanes empreses. No és un risc teòric.

En aquest sentit, el risc per a l'economia catalana és entrar en un lent i dolç declivi. Es triga molt a percebre aquest tipus de processos perquè el rebost encara és ple de la riquesa acumulada en èpoques anteriors. Però quan s'arriba a ser conscient del deteriorament la situació ja és molt difícil d'arreglar. El millor és anticipar-se.

En tercer lloc, el capficament afecta la convivència social. Encara que no hi hagi fractura social, sí que es perceben efectes de baixa intensitat. En molts àmbits de la nostra vida social i familiar ja és freqüent un pacte implícit per no parlar del tema.

Però això resta riquesa a la vida social i cultural.

La societat catalana és molt plural. Probablement la més plural de tot Espanya. N'és un indicador ben clar el fet que al Parlament de Catalunya hi ha més partits polítics que en qualsevol altre Parlament espanyol, incloent-hi les Corts.

Per cert, aquest pluralisme és el que fa inviable la independència. Almenys de moment. L'obstacle no són els poders de l'Estat, ni la Constitució espanyola. El Tribunal Constitucional ha afirmat, per unanimitat, que totes les opcions políti-

ques són legítimes i tenen encaix en el nostre marc constitucional, fins i tot la independència. La qüestió és que aquesta opció no és àmpliament majoritària en la societat catalana.

Què s'ha de fer? Hi ha dues opcions. Una és continuar fugint endavant, amb els riscos esmentats. L'altra és fer un pas enrere.

La primera opció està impulsada més per sentiments i emocions que per la raó. El risc és voler fabricar, com diria la filòsofa política alemanya Hannah Arendt, la història al marge de les preferències de la majoria.

Des del punt de vista de l'interès general, probablement l'opció més aconsellable és fer un pas enrere per agafar embranzida per formular propostes polítiques coherents, factibles i àmpliament compartides. Propostes que, a la vegada que preservin la cohesió social, permetin afrontar els grans reptes de l'atur, la desigualtat, la pobresa i la falta d'oportunitats. I també els reptes que porta la nova revolució industrial dels robots i les plataformes digitals. No serà fàcil fer aquest pas enrere. Però alguns ja l'han iniciat.

Un pas enrere pot ser també una estratègia favorable per als interessos a llarg termini dels partidaris d'assolir la independència. Com diuen reiteradament les enquestes publicades, ara com ara els números no avalen la independència. Un pas endavant és arriscat per als seus propis interessos. És millor dotar-se de paciència i provar de guanyar suport abans de continuar el camí cap a Ítaca.

Sorprenentment, l'opció del pas enrere és la que requereix més clarividència política sobre els nostres interessos a llarg termini. I també la que necessita més coratge personal. Entre altres coses, per resistir les acusacions de traïció.

Són temps estranys, els que estem vivint, en què es necessita més coratge per ser moderat que per ser radical.●

Pilar Rahola

Rendició

L'acord de l'Iran amb sis potències mundials (la Xina, els Estats Units, França, Alemanya, Gran Bretanya i Rússia) és una rendició en tota regla. Es poden trobar molts eufemismes, i alguns eleven la retòrica a categoria d'"acord històric", però més que protagonitzar la història aquest acord la repeteix amb tossuda veneració. Perquè el cert és que, com fem sempre, ens hem rendit sense pal·liatius a una teocràcia tirànica que no ha rebaixat ni una sola de les seves maldats.

L'Iran, aquest Iran que ha fumant la pipa de la pau amb un Obama encantat d'haver-se conegut, no deixarà de reprimir la seva població brutalment, ni deixarà de lapidar dones. No deixarà d'amenaçar Israel amb la destrucció, ni desistirà de l'intent. No deixarà de finançar Hizbul·lah i altres organitzacions islamistes sagnants. I, per descomptat, no deixarà d'avançar en el seu programa nuclear. De fet, aquest acord és la garantia per culminar-lo, i res del que ha firmat no impedirà que ho aconseguixi. Ho va dir en el seu moment Kissinger a *The Wall Street Journal*: "L'Iran ha anat gradualment portant les negociacions

Estem del tot rendits a una teocràcia tirànica que no ha rebaixat ni una sola de les seves 'maldats'

al seu terreny", i les dades són eloqüents: ha passat de tenir cent centrífugadores a vint mil, s'ha burlat dels verificadors internacionals i la capacitat internacional per controlar el seu desenvolupament nuclear sobre el terreny és gairebé inexistent. Atesa, doncs, l'experiència dels últims anys, amb bloqueig inclòs, es pot témer el pitjor, un Iran amb poder nuclear. En aquest sentit, les declaracions d'Obama parlant de regió més estable (més estable, amb l'Aràbia Saudita ben nerviosa, una guerra a Síria i una altra al Iemen, totes dues amb l'Iran pel mig?) i d'un Iran més obert (obert a què, a petar-se de riure a la nostra cara?) són una broma amb molt poca gràcia.

El cert és que tot això no ha importat gens, perquè entre un Obama que somia entrar a la història desfent greuges (encara que sigui empitjorant els conflictes) i uns països que es llepen els dits amb el 50% de petroli que l'Iran té ancorat per culpa de les sancions –la quarta reserva del món–, la resta de condicionants han resultat menors. Tampoc no ha estat menor el gir d'aliances que ha representat la guerra de Síria, amb un Iran lluitant contra l'Estat Islàmic, cosa que situa uns islamistes terrorífics en guerra amb una tirania terrorífica. Del pitjor al pitjor i tot queda a casa. Ja sigui, doncs, per interessos dels uns o dels altres o per *realpolitik* salvatge, el cert és que, tants anys després de plantar cara als abusos d'una de les tiranies més atroces del planeta, l'Iran acaba traient la carta guanyadora. I Occident fa el que fa sempre quan fa el ruc, riure a la càmera, vendre-ho com una fita històrica i anar-se'n a fer la migdiada. Quanta raó tenia Wafa Sultan quan em va recordar la dita àrab: "Em necessites, et posseeixo".

Necessitem el petroli, i fins el més dolent de la cort ens posseeix.●

Josep M. Lozano

Pomes podrides?

L'altre dia, en una de les prescindibles tertúlies, algú ho va dir: cal eliminar les pomes podrides. Ràpid i expeditiu. Ara, posar el focus en les pomes podrides és la millor excusa per no fer-se preguntes sobre el pomer. És a dir, sobre la cultura organitzativa, els processos de socialització i els sistemes de reconeixement que han permès que ocupessin llocs de responsabilitat.

Quantes vegades les pomes podrides eren valorades com a persones dedicades plenament a l'organització i que assumien aquelles feines grises que ningú vol fer perquè no permeten penjar-se medalles? Quantes vegades eren exemple del professional disposat a resoldre tots els problemes, encara que hom no acabés d'entendre com s'ho feien?

Quantes vegades eren l'encarnació d'aquella frase tan repetida: "No em portis problemes, porta'm solucions"? (Frase poca-solta com poques, perquè tota solució depèn de la definició del problema).

Davant de les pomes podrides, de seguida hi ha qui, amb l'automatisme del gos de Pàvlov, es posa a parlar de valors. I sempre hi ha un consultor o un directiu disposat a proposar un codi d'ètica. És un bon consell: un codi d'ètica sempre és molt útil quan una poma podrida apareix a la llum pública, perquè és un excel·lent mecanisme de defensa corporatiu. Amb el codi o la declaració de valors a la mà es pot fer una compungida jeremiada lamentant que sempre se't pot colar una poma podrida, fins i tot havent-hi codis d'ètica i declaracions de valors.

Ara, del que normalment no es parla quan es tracta de les pomes podrides és de coses

més prosaiques, que mai no es considera que estiguin relacionades amb els valors. Qui i com promociona, en aquesta organització? Què cal fer per tenir un càrrec? Com funciona el sistema d'incentius? Quin tipus de formació es dona i sobre què? Quins són els exemples i referents que reconeix l'organització? I, per descomptat: quina relació hi ha entre tot això anterior i els valors que l'organització proclama? Ah!, no cal dir-ho: què prioritza el pressupost? Perquè un dels mecanismes més potents de la transmissió de valors és el pressupost, on es reflecteix què es valora a l'organització.

Les pomes podrides sens dubte van a la seva. Però no serien on són sense l'assumpció –compartida– que feien un servei a l'organització. Per això parlar només d'aquestes pomes ens allibera de parlar del pomer i les seves arrels.●